CYKELTJEK

Fag: *Færdselslære*

For at have det rart med at cykle og være sikker i trafikken er det vigtigt, at børnene lærer om det udstyr, der er lovpligtigt på cyklen, og hvordan man tjekker, om det virker, som det skal.
Det handler om at give børnene en systematisk måde at arbejde med cyklen, så de altid kan tjekke, om den er i orden.

En cykel, der fungerer, giver større cykelglæde og bedre trafiksikkerhed!

CYKLEN I ORD

Fag: *Dansk og færdselslære*
Tidsforbrug: *2 x 45 min.*
Materialer: *”Cyklen i ord” (aktivitetsark), en cykel*

Træk en cykel ind i klassen eller foretag eventuelt samtalen udendørs.
For at kunne arbejde med cyklen skal du have kendskab til, hvad delene på en cykel hedder. Der er mange dele, som du sikkert kender ordene på, men sikkert også lige så mange, du ikke ved, hvad hedder.

Du får nu 5 minutter til at skrive så mange ord på tegningen nedenunder, som du kan.
Gå bagefter sammen med en makker og udveksl ord – også i 5 min. Forklar din makker, hvad delene hedder, og hvor de sidder på cyklen.

Afslutningsvist skal I tegne en stor cykel på tavlen og skrive alle ordene op. Hvor mange ord kender I tilsammen?

- **Hvad hedder delene, som en cykel består af?**
    - For at have alle elever med er det vigtigt, at eleverne har begreberne på plads og dermed et fælles udgangspunkt for at løse opgaverne. Derfor arbejdes der i første omgang med, hvad de enkelte dele på cyklen hedder.

Danskfaglige mål:

Læsning
- Sprogforståelse

Fremstilling
- Fremstilling

SAMMENSATTE ORD PÅ CYKLEN

Materialer: *”Sammensatte ord på cyklen”(aktivitetsark)*

Denne opgave kan anvendes enten som en gennemgang/repetition af, hvad sammensatte ord/navneord er, eller som en ekstra udfordring til dygtige/hurtige elever.
I opgaven arbejder eleven med at finde sammensatte ord på cyklen, samt at forklare ordene.

Danskfaglige mål:

Læsning
- Sprogforståelse

TJEK PÅ DIN CYKEL?

Fag: *Færdselslære*
Tidsforbrug: *1-2 x 45 min.*
Materialer: *”Tjek på din cykel” (aktivitetsark), en cykel*

Børnene skal nu lære, at de efterhånden skal til at have et medansvar for, at deres cykel er i orden og funktionsdygtig. De kan aktivt være med til at vedligeholde eller forbedre deres cykelglæde og -sikkerhed.

Læreren står i klassen med sin/en cykel og er genstand for en fælles undersøgelse af en cykel. Punkt for punkt læses oversigten på aktivitetsarket igennem, og eleverne kommer med deres bud på, om lærerens cykel er i orden. Læreren korrigerer udsagnene ud fra nedenstående viden.

Følgende tjekkes på lærerens cykel:

Passer saddel og styr til din højde?
- I denne aldersgruppe, hvor man fortsat er nybegynder på cyklen, skal barnet kunne nå jorden med begge fødder, når det sidder på sadlen. For større børn og voksne kan det være tilstrækkeligt, hvis de kan nå med én fod.

Er kæden stram og smurt?
- Kæden skal være stram og smurt. Den må ikke hænge slapt ned i en bue, og den må heller ikke være rød af rust.

Er hjulene helt lige – altså ikke eksede?

- Forhjul og baghjul løftes efter tur og drejes rundt. Eleverne iagttager, om de kører lige.

Virker håndbremsen godt, og er den let at trykke ind?

- Forhjulet løftes og snurres rundt, og bremsen aktiveres. Håndbremsen skal være let at trykke ind og bremse med det samme.
- Baghjulet løftes efterfølgende, og bremsen tjekkes.
- Der skal være enten en fodbremse og en håndbremse - eller to håndbremser. Hvis cyklen er købt før 1. januar 1998, er det lovligt med kun én fodbremse - men det er bedst at have to bremser. Hvis du kører med cykelanhænger, skal du altid have to bremser.

Er alt fra skærme til bagagebærer spændt godt, så ingenting rasler?

- Eleverne afprøver/mærker efter, om dele er fastgjort ordentligt. Cyklen trækkes rundt og ”bumpes” i gulvet for at høre, om noget rasler. Hvis noget rasler, skal det skrues fast.

Cyklen tjekkes for følgende dele:

- To bremser – en på hvert hjul
- Ringeklokke
- Rød refleks bagpå
- Hvid refleks foran
- Gule reflekser på egerne eller hvid reflekssstribe i dækket
- To gule reflekser på hver pedal
- Godkendt lås

Når du cykler i mørke, skal der også være lys på:

- Hvid eller gul lygte foran (den må gerne blinke)
- Rød lygte bagpå (den må gerne blinke)

Denne fælles gennemgang af en cykel giver eleverne mulighed for at arbejde selvstændigt med efterfølgende opgave ”Tjek din egen cykel”.

Færdselslære

Trafikal adfærd

- Eleven kan færdes sikkert i trafikken

TJEK DIN EGEN CYKEL

Fag: *Færdselslære*
Tidsforbrug: *2 x 45 min.*
Materialer: *”Tjek din egen cykel” (aktivitetsark), elevernes egne cykler.*

Nu er det tid til, at eleverne skal tjekke deres egen cykel. Udenfor skal eleverne bruge aktivitetsarket, deres egen cykel samt en blyant.

Alle dele gennemgås nu, og eleven sætter kryds ved de dele, som er i orden. Eleverne kan arbejde alene, parvist eller i små grupper om opgaven. Det kan for nogle elever være en hjælp at have nogen til at holde cyklen og/eller at samtale med undervejs. Læreren cirkulerer rundt blandt eleverne, hjælper og holder øje med, at de får sat krydser de rigtige steder. Afslutningsvist underskriver læreren arket, så forældrene kan se, at denne har overværet tjekket.
Sedlen sendes med eleven hjem.

Cykeltjekket er en god idé at lave som optakt til cykelforløbet, da det også kan være med til at sikre, at alle cykler faktisk virker, når cykelaktiviteterne for alvor går i gang.

En god idé!
Der er stor forskel på, hvor lang tid eleverne bruger på at løse denne sidste praktiske opgave. Det vil derfor være en fin idé at medbringe klude og et par spande vand – eventuelt en værktøjskasse, så elever, der er hurtige, kan bruge tiden på noget fornuftigt, nemlig at gøre cyklen flot og ren.

Færdselslære

Trafikal adfærd
- Eleven kan færdes sikkert i trafikken

Formålet med færdselslære:
Eleverne skal i emnet færdselslære udvikle kompetencer til at færdes sikkert og ansvarsfuldt i trafikken uden risiko for sig selv og andre og kunne yde førstehjælp i færdselsrelaterede ulykkessituationer.

Stk. 2. Eleverne skal gennem viden om og erfaring med at færdes i trafikken lære, at deres adfærd i trafikken er led i en sammenhæng, som giver dem handlemuligheder og samtidig sætter begrænsninger i forhold til egen og andre trafikanters færden. Eleverne skal gennem viden om og færdigheder i førstehjælp blive i stand til at hjælpe i forbindelse med ulykker i trafikken.

Stk. 3. I færdselslære skal eleverne blive opmærksomme og ansvarlige trafikanter, der forstår deres medansvar og forpligtigelser i trafikken både i forhold til deres færden og ved ulykkestilfælde, der kræver førstehjælp.

Kompetencemålet i færdselslære efter 6. klassetrin:

Trafikal adfærd
- Eleven kan færdes sikkert i trafikken

Ulykkeshåndtering
- Eleven kan give førstehjælp ved tilskadekomst i trafikken

Forfatter: Anne Hindkjær, Udeskolelærer